

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Sanctorum Joachim Et Annæ Geneseos, Vitæ, Transitus Et Connexorum

Polius, Jacobus

Herbipoli, 1652

17. An conveniens fuerit S. Ioachimum talia pati ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-43946

QVÆSTIO XVII.

An conveniens fuerit S. Ioachim talia pati?

Rudolphus Agricola quondam Heidelber-
gensis studii lumen, in votivo de S. Annâ
poëmate, repulsam S. Joachim sic adumbrat:

*Procinus horrendum verbis & voce Sacerdos
Intonat, & sacris iussit abire locis.*

*Ocius heus, inquit, procul hinc, procul ito prophano,
Nec te grata Deo munera ferre putes.*

*Nec mihi credideris, Deus est, cui credere debes,
Ille tuas clausâ rejiciet aure preces.*

*Ni faceret: pridem conjux tua fata fidelem
Augeres populum, munera lata Dei.*

*Nunc neque prole juvas gentem, benedictio nec te
Sacra Dei tangit, tu quoque cede sacris.*

Cede sacris, aras donis nec pollue spretis:

Quæ neque grata Deo, nec mihi grata dabis.

2. In Rithmo ad S. Annam Jambico, Erasmus
quidem contractiùs, sed multò acerbius istam
repulsam refert, & mox subjungit: *Quò se loco-
rum verterent vultus pudentum conjugum, repulsa
quos tam fœda, tam insignis examinaverat, Joa-
chim pudorem non ferens, gregum ad suorum pa-
scua se proripit.* Propheta lamentatur: *Iustus
quidem tu es Domine, si disputem tecum: verum-
tamen justa loquar ad te; Quare via impiorum
prosperatur? benè est omnibus qui pravaricantur,
& inique agunt? Jerem. 12. cap.* Sed tu Domine
qui omnia suaviter disponis, ut sapiens ait, an
sævus

Sævus es, qui tuorum electorum pœnâ delecteris? an verò circa cardines cœli perambulas, ut nostra non consideres? Absit, meminisse oportet, quod Angelus ad Tobiam dixit: *Quia accepisti Deus, necesse erat ut tentatio te probaret.* Insuper cum oportuerit Christum pati, & ita in gloriam suam intrare, cum esset filius Dei naturalis, an recta ratio patietur, ut filius adoptivus expeditum iter & viam planam requirat, quò in gloriam ingrediatur alienam? quò fit, ut crux illa quam Dominus in humeros electorum imponit, maximum sempiternæ prædestinationis argumentum sit. Nam quemadmodum Christus Dominus in crucem raptus, eidem innixus gradum sibi fecit in cœlum, sic qui illius vestigiis insistant, ad supernas illas sedes penetrabunt, in quibus inter primores collocati sempiterno ævo perfruentur. Hæc illa est vis quam patitur regnum cœlorum, quod violenti duntaxat rapiunt; liberavit Deus filios Israel à durissimâ Pharaonis servitute, eosque in jucundissimam libertatem asseruit, sed non illos per fontes, per prata, per frondosa nemora, sed per desertam solitudinem & montes incultos, in tefram promissionis duxit. Potuisset illos Deus breviori viâ cibus refertâ ducere, noluit tamen, sed desertâ, longiori, difficiliore, in quâ jam siti laborabant, jam fame cruciabantur, nunc illis erat cum his hostibus dimicandum, nunc cum illis, & quadraginta annorum spatio, quibus hic se laboribus dederunt, pervenerunt

nerunt ad terram sibi promissam: hæc via est, quæ
 justos Deus ducit ad cælum. Poterat illos duce-
 re viâ amœnâ & planâ, noluit tamen quia valde
 periculosa est. Sed ecquis justorum fuit, qui per-
 secutionem non habuit in mundo? Abel a fratre
 Cain mactatur, Noe subfannatur & deluditur,
 dum diluvium prædicaret futurum, Abraham in
 igne tribulationum ponitur, Isaac ab Abimelech
 expellitur, Loth omnia perdit, Jacob ab Esau &
 Laban fatigatur, Joseph à fratribus venditur,
 Moyfes ad mortem quæritur, Jephthe, Sampson,
 & Gedeon, persecutionibus agitantur, David in-
 fidiis undique circumvenitur, Tobias excæca-
 tur, Job flagellatur, Ezechias à Sennacherib con-
 cluditur, Josias occiditur, Isaias secatur, Jeremias
 obruitur, Daniel in lacum mittitur, & sic de aliis
 Prophetis & justis, qui variis sunt lacesiti inju-
 riis, & patientiæ virtute probati. Hanc viam in-
 gressi Apostoli, Martyres, Confessores, virgines,
 craticulas, ungues, sagittas lapides, cruces, atro-
 cissima tormenta superarunt; jejunia, speluncas,
 vigilias, dæmonis incursiones, ac rerum omnium
 indigentiam perpeffi sunt, secti sunt, tentati sunt,
 in occisione gladii mortui sunt, circuierunt in
 melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati,
 afflicti, quibus dignus non erat mundus in soli-
 tudinibus errantes, in montibus & speluncis, &
 in cavernis terræ. Joseph patiens post multa pe-
 ricula exaltatur. Latè S. Chrysoftomus hom. 63.
 in c. 41. Gen. Hanc itaque tribulationem & pa-
 tien-

timentia viam omnes Dei Sancti tenuere, qui nunc
 æternâ fælicitate perfruuntur. Vidit Joannes
 multitudinem innumerabilem, quam dinume-
 rare nemo poterat, & omnes amicti erant stolis
 albis, & palmæ in manibus eorum. Palma enim
 insigne victoriæ est, ut ubi victoria ibi prælium,
 & ubi prælium & certamen, ibi vulnera & vitæ
 discrimina. Unde Senior ille qui Joannem allo-
 quebatur subdit: *Hi sunt qui venerunt de tribu-
 latione magnâ, & laverunt stolas suas, & dealbave-
 runt eas in sanguine agni, ideo stant ante thronum
 Dei.* Animadvertite quam causam reddat tantæ
 fælicitatis. Quia venerunt, inquit, de tribulatio-
 ne magnâ, ideo sunt ante thronum Dei, non unus
 aut alter, sed omnes hi: quasi dicat multitudo hæc
 innumerabilis justorum, magnas tribulationes
 superavit, ut secura perveniret ad palmam glo-
 riæ; ne unus quidem ex eis sine crucis beneficio
 evolavit in cælum. Atque tales sunt amici Dei
 charissimi. Ita Christus dum Apostolos ad parvi-
 faciendas hominum persecutiones exhortari
 vellet, primum amicorum nomine eos insignivit.
*Dico vobis amicis meis, ne timeamini ab his qui
 occidunt corpus, & post hæc non habent amplius
 quid faciant.* Luc. 12. & paulo antè quàm è vitâ
 migraret, eos confortes regni declaravit inqui-
 ens: *Vos estis qui permansistis mecum in tentatio-
 nibus meis: & ego dispono vobis regnum sicut dispo-
 suit mihi pater.*

3. In præsentem quidem peregrinatione, sicut

X 2

aurum

aurum probatur in fornace, an sit verum & purum, an mixtum & adulterinum, ita teste Sapiente probatur homo in camino tribulationis, utrum patiens sit, an animo fortis, an fractus, an infirmus. Quod si fortis sit, inde fortior & vegetior exhibit: Neque enim sufficit esse fortem, oportet hanc virtutem sicut & cæteras paulatim perducere ad suam plenitudinem, quod fit per tribulationem quia teste S. Paulo: *Virtus in infirmitate perficitur, cum infirmior tum potens sum*: quò enim exterior homo plura patiebatur & duriora, eò interior fortior evaderebat, quia tribulatio patientiam operatur: sin autem impatiens quis fuerit & infirmus, etiam infirmitas hæc, quæ prius latebat ut nec esse putaretur, se prodet, non quod adversitas hominem infirmum efficiat, sed quod qualis erat manifestum reddat.

4. P. Lyræus Trisagii libri primi sono 34 ad repulsam Joachimi exclamat: *Magna sanè atque recondita consilia Dei! affligi sinit innocentem, immeritum despici, virum sanctum confundi, cui jure maximo contraria omnia deberi videbantur. Sic solet mundissima aquila, qua per crystallinos radios ex aureis Siphonibus in aërem mox exsultura est, in terræ viscera deprimi descendereque profundius, sed ut tantò altius ascendat, ipsis invidiam nubibus mox factura. Erat Ioachim post paululum, virginis*
maxima

maximæ excellentissimæque futurus pater, quæ
 Messiam ipsum felicissimo partu editura erat in
 mundum; inter omnes Patriarchas unus ipse
 beatissimus, inter omnes Patres quotquot orbis
 terrarum extulerat, suâ prole nobilissimus, ne-
 pote maximus futurus: & ecce quam profun-
 dum tantæ moli, tantæque gloriæ jacitur fun-
 damentum! Liceat hîc mihi bonâ candidi Le-
 ctoris veniâ, cum avo communicare quod de
 nepote Apostolus ejus ad Ephes. 4. proclamavit:
 Quod autem ascendit, quid est, nisi quia & de-
 scendit. Id nobis videndum jam restat. Pudore
 itaque magno ex priore calumniâ suffusus Ioa-
 chim, sacrisque locis exulare jussus, quia sterilis
 vir esset, quid egisse, quo divertisse putandus?
 nec enim domum suam repetere ausus, ubi à
 contribulibus non parvum sibi molestiæ tor-
 mentum paratum esse sciebat: ad prædium igi-
 tur campestre tacitus declinavit, ubi inter pa-
 stores suos, atque agricolas liber, animi sui mœ-
 stitudinem concoquere, ac divinæ voluntatis
 pensitatione lenire posset: cui non absimilia, in-
 ter domesticos parietes Anna conjux, tristi nun-
 cio accepto, meditabatur. Videbat autem hæc
 omnia, observabatque è cælis Deus, cui thea-
 trum amplissimum, utriusque virtus splendide
 faciebat, in quo non minus plausum, quam fa-

vorem quendum maximum erat relatura: P. Lyræus latius, Complacuit itaque Deo, quod conjuges nobiles non restiterint Pontifici in faciem, sed armaverint se scuto patientiæ, unde eorum perfectionem patere evidenter asserit Pepinus, statuitque istum sextum & ultimum modum, fœcunditatis à Deo impetrata.

5. S. Joachim post illatam ab Isaciare injuriam, quam patienter se gesserit patet ex hæcenus deductis: quocirca S. Antoninus 4. part. summæ tit. 15. c. 6. §. 1. S. Vincentius Bellouacensis, & Petrus Jeremiæ serm. de Nat. B. Virg. asserunt: *Plus placuit Deo patientia Joachim, quam Eleemosina, orationes, jejunia, & promissiones, quia propter patientiam obrinnit prolem.* Erasmus in rithmo Jambico: *Hic hic maritum annis gravem, effeta anus facit patrem. Est virgo feta filia, Nepos Dei verbum ac Deus. Ergo, Anna Mater optima, cumulatus multo tuas lachrimas Deus consolatus est, quam vel Rebecca, vel Sara, vel Ilius, qua te refert & rebus & vocabulo & c.* Juxta præmissa S. Anna non potuit plus exaltari, quam quod esset Avia Christi, uti rectè annotavit Didacus de la Vega princ. serm. de S. Anna.

6. Deiparam virginem ne pertranseamus: Vita ejus tota permixta fuit amarore & doloribus, sub cruce filio compassa majus martyrium sustinuit, quam omnes mundi martyres. Anselm. de excellentiâ B. Virg. c. 5. Albertus super *Missus est*. Antoninus 4. p. tit. 1. c. 15. & 24. Bernardin.

tom.

tom. 3. ferm. 2. c. 4. Brigitta Revel. lib. 10. c. 25. Manhard. in Nat. B. Virg. ferm. 2. Post ascensionem Dominicam virgo Mater diu in hoc exilio relicta fuit: est enim probabilis sententia, quod anno ætatis 72. primùm obierit, sicut post Andream Cretensem & Epiphanium tenent Suarez tom. in 3. part. D. Thomæ q. 37. a. 4. sect. 2. Henricus Sedulius in comment. ad vitam S. Claræ c. 2. Grotser defens Bellar. tom. 1. lib. 4. c. 7. & Christophorus Castrius. Jam nunc si quæritur, cur piissimus Jesus dulcissimam Matrem diutius in hoc mundo exilem, tantis sinebat angustiis agitari, cum præceptum fuerit omnibus; *honorare Patrem & matrem*, qui scilicet honor maximè reluctet in actuali necessitatis subventionè, & miseriarum sublevatione, quantum fieri potest; Ad quod non abs re respondendum, quod dulcissimus filius Matrem adeò dilectam, prout decuit, præ cæteris creaturis universis tam angelicis quam humanis, ineffabiliter exaltari voluit, ut sicut ipse resurrecturus & ascensurus in cœlum sederet ad dexteram Patris, id est, in potioribus bonis paternæ gloriæ, sic Matrem collocaret ad dextram suam, id est, potioribus bonis gloriæ filialis sublimaret; quod tamen donum, tam ineffabile quàm singulare, præstare noluit meritis alienis, ut eandem viam quam præcessit ipse, sequeretur & ipsa.

7. Itaque B. Virgo, ait Samuel Loyaerts conc. in nat. B. Virg. *cum plena esset gratiâ ex meritis bonorum*

norum operum, (neque enim in eâ Dei gratia fuit
 vacua) dura & adversa tolerare debuit, quò etiam
 meritis passionum & tribulationum glorificari pos-
 set, quò sic plenam & perfectam iustitia coronam
 percipere mereretur: plus enim Job meruit ex suis
 doloribus fortiter toleratis, quam ex suis Eleemofy-
 nis largiter erogatis. (& post pauca) Cum autem
 Dominus Matrem suam ad eximum & superemi-
 nentissimum gradum evehere decrevisset, atque
 praclarum & insigne fortitudinis donum ei dedis-
 set, noluit ut hoc talentum absconditum & donum
 otiosum maneret, sed ut aueretur, & ad iustum sui
 complementum perveniret; ut enim vis natura non
 cessat, sed assidue operatur, donec ipsam ad iustam
 sui mensuram perduxerit, ut videre licet in arbori-
 bus, pecoribus, & humanis corporibus, qua con-
 tinuò crescunt, donec ad sui complementum perve-
 nerint, Ita in operibus gratiae fieri credimus, qua au-
 crescere debent, & meliora ac perfectiora fieri, do-
 nec praescriptum sibi finem attigerint, & ad iustum
 gradum tam gratiae quam gloria pervenerint.

8. Quoad personam S. Joachim, cum iam
 tempus miserendi advenisset, ut secundum di-
 spensationem Altissimi, ex eo Deipara procrea-
 retur, & consequenter ipse ad eminentem in
 aeternitate gradum sublimandus foret, ex pari-
 tate rationis exerceri debuit. Ad hoc concurrat
 etymon sive mysterium nominis: Joachim nam-
 que idem est, quod Domini mei firmitas, prepara-
 ratio, seu exaltatio. Anna vero gratiam significat,

seu

sen donum gratiæ. Inter omnia autem dona Dei, maximum in præsentem est gratia, & exaltatio gloriæ in patriâ: unde S. Thomas 1. 2. q. 113 a. 9. ad secundum: *Bonum gratiæ unius, majus est, quam bonum nature totius universi, quia, bonum gratiæ terminatur ad bonum eternum divina participationis.*

9. Ecquis igitur ausit concludere, melius & honestius fore loqui, divinæ misericordiæ convenientius esse, hujusmodi tentationes, & opinionione hominum desolationes, Joachimo nunquam obvenisse, adeò ut vetusta historia ista censenda veniat incredibilis, indecens & absurda? Abbas Trithemius c. 7. de laudibus S. Annæ nervosè infert: *Si ea que nescimus quo animo fiant, in partem meliorem interpretari precipimur, quanto magis occulta Dei opera, quorum rationes ignoramus ad pietatem debemus accipere.* Doctor Germanus ait: *Tuum non est judicare, an Isachar Sacerdos Joachimum cum mulieribus ab arâ repulerit, an sanctus vir ille ob hujusmodi irrogatam infamiam ab hominibus sequestratus, in campestribus obambularit, donec ipse & uxor Anna ab angelo consolati sint, & tu sive ista credas, sive perneges flocci facimus, cum nobis sufficiat. ista Dea & sacra Scriptura non repugnare, nec incredibilia esse, aut devia ab honore Christi. Ista ab antiquis ante millos annos conscripta sunt, & utique traditio per manus majorum ad ipsos derivata fuit.* Ita Wicelius in suâ Ecclesiasticâ Demegoriâ in natali B. Virginis.